

пріоритетних напрямів України, оскільки формування системи є запорукою зростання економіки в довгостроковій перспективі та забезпечення суспільного добробуту країни.

Грунтовний аналіз поточної зовнішньополітичної й економічної ситуації у світі і навколо України характеризується постійними ускладненням та засвідчує поступове нарощування конфліктогенних проблем. Все очевиднішим стає той факт, що більшість зовнішньополітичних проблем для України має штучне походження та використовується як внутрішніми, так і зовнішніми політичними гравцями для стимулювання й активізації тиску.

За результатами реалізації управління структурою та стійкістю національної системи підтверджено, що системи не лише зберігають головні параметри в процесі адаптації до зовнішніх умов функціонування і критичних зрушень, а й забезпечують стабілізацію; стабілізаційні параметри розвитку залежать від набутих на попередніх етапах еволюційних і структурних ознак системи. Для національної системи процес забезпечення безпеки визначається станом стабілізаційних параметрів та зміни цих параметрів у часі.

Література:

1. Стратегія економічної безпеки до 2025 року. Економічна правда. 10.03.2021р. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/03/10/671791/t> (дата звернення: 21.01.2023)
2. Мелих О. Фінансова безпека держави: сутність, критерії оцінки та превентивні заходи зміцнення. Економічний аналіз. 2021. Т.20(2). С.266-272
3. Незалежна Україна в координатах сталого розвитку: Монографія / [В. В. Корнєєв, В. В. Микитенко, та ін.]. Чернігів: ЧНТУ, 2019. 770 с.

ЕКОНОМІКА ЗАМКНУТОГО ЦИКЛУ: ПЕРЕШКОДИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВИБОРУ

Н. А. КЛЄВЦЄВИЧ, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, права та управління бізнесом

Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

Наразі Україна знаходиться у перехідному етапі від лінійної до циркулярної економіки. Аналізуючи цей транзитивний стан можна зробити висновок, що темпи такого переходу є дуже повільними особливо в умовах наших євроінтеграційних устремлінь. З огляду на це розгляд проблематики впровадження циркулярної економіки, з якою стикаються українські підприємництва є дуже важливим. Перехід до циркулярної економіки несе за собою низку позитивних ефектів. Проте, не дивлячись на потенційні можливості, існують перешкоди, які стають на заваді впровадженню циркулярних механізмів до української економіки.

Аналіз таких перешкод має важливе значення для розвитку циркулярної економіки в нашій країні. З погляду органів публічного управління оцінка значимості таких перешкод необхідна як для формування ресурсоефективної державної політики, так і для виявлення важелів підвищення зацікавленості використання вторинних ресурсів. Для компаній, що концентрують або

переробляють відходи, така оцінка буде корисною при розгляді питання про імплементацію кругових технологічних циклів. Для підприємств, що використовують у своїй діяльності вторинну сировину та відходи, подолання бар'єрів є дуже важливим для їхнього подальшого розвитку. Для споживачів, які використовують продукцію із вторинної сировини це також є дуже важливим, оскільки формування попиту споживачів на екологічні товари сприяє формуванню економіки, дбайливої по відношенню до природи а повсякденний вибір мільйонів споживачів значно впливає на довкілля.

Виявленню чинників, що перешкоджають розвитку циркулярної економіки, присвячено велику кількість досліджень [1-5], систематизація яких дозволяє виділити п'ять основних груп таких перешкод: соціально-культурні, законодавчі, інформаційні, технологічні та економічні.

Соціально-культурні перешкоди стримують розвиток циркулярної економіки в контексті екологічної відповідальності суспільства та існуючих суспільних цінностей. Культурні перешкоди, які в деяких дослідженнях ще розділяють на соціальні та поведінкові, містять низьку корпоративну культуру, що не направлена на розвиток економіки циркулярного типу, заскорілість ланцюжків поставок, що склалися (оскільки філософію циркулярної економіки повинно прийняти не тільки підприємство, але і весь його ланцюг поставок), впадіння споживачів (які купують нові товари, не віддаючи переваги відновленим або переробленим).

Законодавчі перешкоди проявляються у вигляді обмежень, що накладаються чинним нормативно-правовим полем. Державне регулювання процесу ініціації циркулярної економіки передбачає розробку системи законодавчих актів, зокрема йдеться про: державні стратегії; довгострокові та середньострокові програми, галузеві регламенти, що мають створювати умови для повторного використання ресурсів та продуктів.

Слабка поінформованість споживачів та виробників щодо сутності та принципів, кращих практик та передового досвіду впровадження циркулярної економіки формує *інформаційні перешкоди*.

Економічні перешкоди виникають в наслідок багатьох чинників. В першу чергу мова йде про ціну циркулярних нововведень та технологічних рішень. Великі початкові капіталовкладення та досить тривалий період відшкодування здійснених інвестицій негативно сприймаються представниками малого та середнього бізнесу, які більш чутливі до додаткових фінансових витрат, порівняно з великими компаніями [6]. До економічних перешкод, в експертному співтоваристві, також відносять невелику ціну вихідних сировини та матеріалів та нерозвиненість стандартизації у галузі технологій замкнутого циклу.

Технологічні перешкоди впровадження циркулярної економіки характеризуються відсутністю чіткої логістичної інфраструктури системи збору, вилучення та переробки вторинних ресурсів; відсутністю демонстраційних проєктів роботи з новими технологіями і, як наслідок, стурбованістю проблемою якості продуктів, вироблених із вторинної сировини та відходів [7]. В Україні майже відсутні вітчизняні прогресивні технології в області переробки сировини, недостатньо розвинений екологічний дизайн продукції.

Однак, не дивлячись на вище зазначене, вичерпного опису перешкод можливого переходу до циркулярних моделей виробництва та споживання, способів прояву, а тим більше універсальної класифікації таких бар'єрів поки не розроблено.

Література:

1. Дикий О.В. Особливості екологізації українського бізнесу. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2011. Випуск 101 (Частина II). С. 66-70
2. Бистряков І.К. Становлення зеленої економіки в Україні: методологічні аспекти. *Механізм регулювання економіки*. 2011. № 4. С. 50-57
3. «Зелені» інвестиції у сталому розвитку: світовий досвід та український контекст. Київ. Видавництво «Заповіт». 2019. 316 с.
4. Потапенко В.Г., Корнатовський Р.Б., Шилкіна О.Л. «Зелена» модернізація економіки України: соціально-економічне дослідження. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2017. № 2. С. 344-356
5. Харічков С. «Зелені інвестиції» як каталізатор переходу до нового курсу розвитку економіки: міжнародні орієнтири і перспективи впровадження. *Економіст*. 2010. № 12. С. 16–21
6. Решетілов Г. О. Фінансування циркулярної економіки: європейський погляд. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. 2022. №32. С. 84-91
7. Мусіна Л.А. Ресурсоефективна економіка: європейські тенденції та уроки для України. *Економічний аналіз*. 2014. Том 18. № 1. С. 51–62

МОДЕЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ ВЕКТОРНОЇ АВТОРЕГРЕСІЙНОЇ МОДЕЛІ

М.І. КОМАР, канд.екон.наук, доцент кафедри економічної кібернетики

Л. М. ЗОМЧАК, канд.екон.наук, доцент, доцент кафедри економічної кібернетики

І. Ю. КАРПА, магістр

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна

Регіональний сталий розвиток визначає процес зміни станів динамічної рівноваги між регіональним розвитком у соціальному, економічному та екологічному аспектах. Реалізація заходів у відповідності до концепції сталого розвитку дає змогу регіонам створити основу для ефективної реалізації такого розвитку. Проекти, які базуються на засадах концепції сталого розвитку, повинні поєднуватися зі стратегічною ефективністю, довговічністю капіталу розвитку, а також внеском ефективності розподілу.

Нині значення регіонів у світовій економіці зростає. Так само зростає інтерес до регіонального розвитку серед дослідників. На регіональному рівні застосовують різні математичні методи та моделі: просторове моделювання [1], рейтингування [2], логістичну регресію [3], кластеризацію [4], симульативне моделювання [5] тощо.

Побудуємо векторну авторегресійну модель сталого розвитку для Львівської області. Для її побудови обрали валовий регіональний продукт,